

27.09.2024

Pormestari

58 §**Lausunto liikenne- ja viestintäministeriölle arviomuistiosta asemanhaltijan lakisääteisten tehtävien ja vastuiden järjestämisestä**

HEL 2024-010892 T 03 00 00

VN/14164/2024

Päätös

Pormestari antoi liikenne- ja viestintäministeriölle asemanhaltijan lakisääteisten tehtävien ja vastuiden järjestämisestä koskevasta arviomuistiosta seuraavan lausunnon:

Asemanseudut ovat liikenteen solmukohtia, joiden kehittäminen on keskeistä useiden kaupunkien kehittämiseksi. Epäselvyydet asemien hallinnassa ovat vaikeuttaneet asemanseutujen kehittämistä. Elinkeinonäkökulmasta tämä on merkittävä asia, koska juna- ja metroliikenteen asemanseuduilla on noin kolmannes Helsingin yritystoimipaikoista. Tästä syystä Helsinki pitää tärkeänä, että valtio luopuu tarpeettomista kiinteistöomistuksista asemanseuduilla ja muilla keskeisillä sijainneilla ja edistää aktiivisesti näiden maankäytön kehittymistä luovuttamalla maaomaisuuttaan kaupungeille rakentamiseen. Myös hallitusohjelmassa oli samansuuntaisia viittauksia. Hallitusohjelman mukaan mahdollisuutta luovuttaa valtion maaomaisuutta kaupunkien ja kuntien kehitettäväksi selvitetään. Lisäksi hallitusohjelman mukaan pitää selvittää tarkemmin suurille joukkoliikenneasemille vievien kulkureittien omistusta ja käyttöä.

Myös Helsingin seudun neuvottelutuloksessa uudeksi MAL-sopimukseksi korostetaan asemanseutujen kehittämistä tiiviinä ja toimintoiltaan sekoittuneina keskuksina. Siinä sitoudutaan myös avustamaan Helsingin metro- ja juna-asemien peruskorjauksia tavoitteena edistää erityisesti matkustajien kannalta toiminnallisuutta, turvallisuutta ja viihtyisyyttä. Talouspoliittinen ministerivaliokunta puolsi 23.9.2024 MAL-seutujen ehdotuksia MAL-sopimuksiksi vuosille 2024–2035.

Arviointimuistiossa tuodaan esille se, että joukkoliikenneasemien hallintavastuu on epäselvä, mikä on käytännössä aiheuttanut monenlaisia haasteita ja vaikuttanut myös esimerkiksi matkustajien turvallisuuskokemuksiin asemilla. Helsingin kaupunki kiinnittää huomiota siihen, että epäviihtyisäksi ja turvattomaksi koettu ympäristö vaikuttaa aina myös asemalla toimiviin yrityksiin ja yritysten henkilöstöön. Tätä ei ollut muistiossa huomioitu.

Arviointimuistiossa esitetään neljä erilaista kehitysvaihtoehtoa asemien hallintavastuun selventämiseksi. Kehitysoptioista yhdestä ehdotetaan

27.09.2024

Pormestari

muutoksia asemien omistajuuteen. Yksi ehdotuksista on asemien omistuksen keskittäminen esimerkiksi Väylävirastolle. Helsingin kaupungin mukaan olisi tärkeää, että neljän kehityspolun lisäksi selvitetäisiin laajemmin mahdollisuuksia muuttaa asemien omistusta. Lisäksi ja huolimatta siitä, mikä kehityspolku valitaan, on tärkeää, että kehitetään yhteistyömalli / konsepti, jossa asemien kehittäminen onnistuu nykyistä paremmin.

Vaihtoehdot: 1) Asema-alueiden omistusta tai asemien sopimusperusteista hallinnointia keskitetään ja nämä toimijat määritetään lainsäädännössä asemanhaltijoiksi koko Suomessa tai tietyillä asemilla. 2) Asema-alueiden omistajat määritetään asemanhaltijoiksi lainsäädännössä. 3) Asemanhaltijaa ei määritetä lainsäädännössä, mutta asemanhaltijan lakisääteiset tehtävät osoitetaan tarvittaessa lainsäädännössä tehtäväperusteisesti tietyille toimijoille. 4) Asemanhaltijaa ei kansallisessa laissa määritetä eikä asemanhaltijan tehtäviä erikseen osoiteta toimijoille, vaan asemanhaltijan EU-asetuksen mukaisten tehtävien hoitamiseen puututaan tarvittaessa tapauskohtaisesti valvonnan keinoin.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Timo Lindén, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36550
timo.linden(a)hel.fi
Kaisa Saario, erityisasiantuntija, puhelin: 09 310 21545
kaisa.saario(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö 16.8.2024
- 2 Lausuntopyyntö 16.8.2024, liite, arviointimuistioluonnos (su)

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Liikenne- ja viestintäministeriö

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

27.09.2024

Pormestari

Lausuntopyyntö

Liikenne- ja viestintäministeriö pyytää Helsingin kaupungin lausuntoa arviointimuistiosta, joka käsittelee EU-asetuksiin perustuvien rautatieaseman asemanhaltijan lakisääteisten tehtävien ja vastuiden järjestämistä Suomessa. Asemanhaltija on EU-säädöksissä käytetty termi, jolla tarkoitetaan rautatieasemalla toimivaa tahoja, jolle on yhtenä rautatieliikenteen toimijana asetettu lainsäädännössä rautatieliikenteen hallintoihin ja esteettömyyteen liittyviä velvoitteita. Lausuntoa on pyydetty 27.9.2024 mennessä.

Toimivalta

Hallintosäännön 9 luvun 1 §:n 1 momentin 7 kohdan mukaan pormestari antaa kaupunginhallitukselta pyydettyjä lausuntoja, jollei asiaa sen periaatteellisen tai taloudellisen merkityksen johdosta ole saatettava kaupunginhallituksen käsiteltäväksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula**Liitteet**

- 1 Lausuntopyyntö 16.8.2024
- 2 Lausuntopyyntö 16.8.2024, liite, arviointimuistioluonnos (su)

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet**Ote**

Liikenne- ja viestintäministeriö

27.09.2024

Pormestari

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1 MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 58 §.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 136 §

27.09.2024

Pormestari

Juhana Vartiainen
pormestari

Päätös on sähköisesti allekirjoitettu.

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä yleisessä tietoverkossa osoitteessa www.hel.fi 28.09.2024.